

Изх. № П-125/17.07.2015 г.

До
Комисията по вероизповеданията и
правата на човека на
43-тото Народно събрание на
Република България,
пл. „Княз Александър I“ № 1,
1000 София

СТАНОВИЩЕ
за избор на омбудсман
на Република България

от
адв. Маргарита Илиева,
Директор на „Правна програма“,
Български хелзинкски комитет (БХК),
ул. „Върбица“ № 7, ет. 4,
1504 София
тел.: 02 943 4876
факс: 0884 185 968

Уважаеми дами и господа Народни представители,

В упражняване на правото, което имаме съгласно т. II (2) от *Процедурните правила за условията и реда за предлагане на кандидати, представянето и публичното оповестяване на документите, изслушването на кандидатите за омбудсман и за тайното гласуване при избора на омбудсман*, приети с решение на 43-то Народно събрание на 8 юли 2015 г., ви призоваваме по време на изслушването на кандидатите за поста на омбудсман на Република България да им зададете поставените по-долу въпроси.

Основна цел на институцията на омбудсмана е да се застъпва за гражданите с предвидените в закона средства, когато с действие или бездействие се засягат или нарушават техни права и свободи от държавните и общинските органи и техните администрации, както и от лицата, на които е възложено да предоставят обществени

услуги. Ето защо, изборът на лице за омбудсман народните представители трябва да направят след внимателна преценка на всички качества на кандидатите, относими към защитата на правата на хората от посегателства и бездействия на властта. Тъкмо тези качества на кандидатите са определящи за избора, а не други. Отговорност на Комисията по вероизповеданията и правата на човека е при изслушване на кандидатите да осигури задълбочено и всестранно изясняване на всички аспекти от възгледите, мотивацията и личния и професионален опит на кандидатите, които дават информация за правозащитните им качества и способността им за критично мислене и действие по отношение на властта. За да подпомогнем това изясняване, предлагаме въпроси, които да поставите на кандидатите. Считаме, че те са необходими за минималната изискуема съдържателност на изслушванията, от която зависи качеството на цялата процедура по избор.

Приложения: Съгласно текста.

17.07.2015 г.,
София

С уважение,

адв. Маргарита Илиева

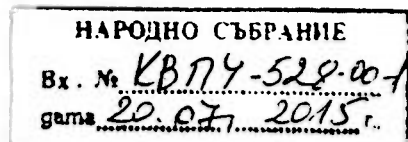
ВЪПРОСИ

към кандидатите за омбудсман на Република България, избрани от 43-тото Народно събрание

1. Каква е Вашата позиция по принудителното изваждане на уязвими общности от незаконни постройки, които представляват единствено жилище на засегнатите, без да е осигурено алтернативно настаняване за заплашените от бездомност? Ако бъдете избран/а за омбудсман, как ще допринесете за бързото изпълнение на решението на Европейския съд по правата на човека в Страсбург по делото *Йорданова и други срещу България*, съгласно което законодателството, което допуска безогледно разрушаване на човешки домове, нарушава Европейската конвенция за правата на човека?
2. Ако бъдете избран/а за омбудсман, как ще допринесете за ефективното преследване от страна на прокуратурата на престъпленията от омраза – престъпления, извършени поради расата, народността, етническата принадлежност или религията на жертвата? Ще подкрепите ли промени в законодателството, които към тези защитени признаци прибавят и пола, сексуалната ориентация и половата идентичност или изразяването на пола, както и уврежданията?
3. Ако бъдете избран/а за омбудсман, как ще допринесете за ефективното санкциониране и предотвратяване с гражданскоправни, административноправни и наказателноправни средства на речта на омразата – слово, което проповядва или подбужда към дискриминация или насилие спрямо жените и малцинствени групи? Какво бихте предприели по отношение на такова слово от страна на политици, представители на институции и медийни фигури?
4. Какво е отношението Ви към въвеждането на законодателна уредба за семействата на еднополови двойки?

6

ДО КОМИСИЯ ПО ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА
И ПРАВТА НА ЧОВЕКА В
43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: Избор на омбудсман

Уважаеми дами и господа,

В Мониторинговия доклад от септември 2011 г. „Местната и регионална демокрация в България“ на Конгреса на местните и регионалните власти към Съвета на Европа за прилагането на Европейската харта за местното самоуправление, се изразява загриженост и делегацията препоръчва допълнително преразглеждане на националното законодателство, за да бъде законно гарантирана независимостта на местния омбудсман, и в частност неговата финансова независимост. Докладчиците посочват, че местният обществен посредник не е задължителна институция, тъй като чл. 21 от ЗМСМА предвижда възможност, а не задължение, за избор на местен омбудсман от общинския съвет.

В тази връзка, бихме искали да зададем следните въпроси към кандидатите за омбудсман на Република България:

1. Знаете ли колко местни обществени посредници (местни омбудсмани) действат в момента на територията на Република България?
2. Какво е становището Ви за статута на местния обществен посредник и смятате ли, че е необходима промяна в националното законодателство – в Конституцията на РБ, в Закона за омбудсмана и в ЗМСМА, или другаде, така че местният обществен посредник да стане задължителен и независим общински орган?
3. Как виждате възможността за взаимодействие между националния омбудсман и местните обществени посредници в перспектива?

Павлина Делчева,
обществен посредник на територията на
Община Стара Загора,
председател на Национално сдружение на
местните обществени посредници в Република
България,
член на Европейски омбудсман институт

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № <u>КВДТ - 533 - 004</u>
дата <u>20.07.2015</u> г.

ДО КОМИСИЯ ПО
ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯ И ПРАВА
НА ЧОВЕКА

СТАНОВИЩЕ

ОТ: Фондация „Български център за нестопанско право“, със седалище и адрес на управление: гр. София, 1000, ул. Христо Белчев 3, ет. 2, БУЛСТАТ: 130570377.

ОТНОСНО:
за избора през 2015 на национален омбудсман.

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Български център за нестопанско право (БЦНП) е фондация, регистрирана съгласно българското законодателство през 2001 г. като юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза. Мисията на БЦНП е да оказва подкрепа при изработване и прилагане на закони и политики с цел развитие на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление в България. БЦНП следва мисията си, вярвайки, че развитието на правната рамка на нестопанските организации е основен механизъм за създаване на независимо и проспериращо гражданско общество.

През последните 15 години основните ни инициативи са насочени към подобряване на правната среда в България, така че гражданите да могат свободно и пълноценно да се сдружават и да упражняват своите права и свободи. Пие участвахме в подготовката на редица законопроекта и стратегически документи¹, които създават подкрепяща среда гражданите в България да могат да се „радват“ на правата си. От 2004г., в партньорство с други организации, бяхме включени в дебата по изработване, а впоследствие – и в процесите по ратификация и влизане в сила на Конвенцията на Организацията на Обединените Нации (ООН) за правата на хората с увреждания (Конвенцията).

Досегашният омбудсман - господин Константин Пенчев, винаги поставяше на обществено внимание едни от най-значимите и наболели теми свързан с изключително уязвими групи - хората с увреждания, децата, които са в трудно положение (реформите по деинституционализация и младежко правосъдие). Той имаше значителен принос в това да напомня и изисква упорито от редица правителства необходимостта от спешни реформи.

¹ Закон за юридическите лица с нестопанска цел, Закон за социално подпомагане, Закон за нормативните актове, Проектозакон за физическите лица и мерките за подкрепа, Проектозакон за доброволството, и др.

които да подобрят благосъстоянието на посочените групи. Г-н Пенчев бе и един от най-активните поддръжници на реформата свързана с отмяна на запрешението и въвеждане на система осигуряваща упражняването на права от всички. Той се ангажираше както с решаването на конкретни проблеми или участвайки в редица форуми, бидейки лидер на мнение, но и сам депозирайки искане пред Конституционния съд за да прогласи за противоконституционни чл. 5, ал. 1 и ал. 3 от Закона за лицата и семейството². Това беше крайъгълен камък за действията на правителството, които предприеха след това инициатива за разписването на новия законопроект (законопроект за физическите лица и мерките за подкрепа). С оглед на конкретния ни опит от съвместната работа с г-н Пенчев и неговия екип, ние искаме да изразим подкрепата си за неговата номинация.

Също така, вярвайки че институцията на националния омбудсман е изключително важна за осигуряване на защита и застъпничество за правата и свободите на всички в България, бихме искали да поставим на двамата кандидати следните въпроси, които да адресират в своите изслушвания:

1. Кои, според вас, са едни от най-застрашените и уязвими групи в обществото, които имат нужда от Вашата приоритетна подкрепа?
2. Каква според Вас трябва да е ролята на националния омбудсман по отношение на прилагането на Конвенцията за правата на хората с увреждания и каква инициатива конкретно бихте предприели?

В заключение, бихме искали да подчертаем, че съвременните постижения в областта на човешките права са резултат преди всичко на ценностна и философска промяна. Ключово важно е всички граждани, и най-вече най-уязвимите, да имат в лицето на бъдещия омбудсман не само добър и безпристрастен професионалист, но и застъпник, който да може чрез своя глас да помогне повече проблеми да намерят своето най-добро решение – в интерес на конкретния човек или общност.

С уважение:

Анди Шабани,
Програмен директор, БЦНП

² Искането бе подкрепено от 64 неправителствени организации